

בס"ד כח' כסלו ה'תשע"ב
הדלקת נרות - 16:22
צאת השבת - 17:13
רבנו תם - 17:44
לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה שלוש עשרה - עלון מס' 602
@ השבת "מברכין". אין אומרים "צדקתך".
@ ר"ח טבת יחול בע"ה בימים שני ושלישי.
יחדשהו הקב"ה עלינו לטובה ולברכה לששון ולשמחה
לפרנסה טובה לישועות ולבשורות טובות, אמן.

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

מפטידון: "ידוני ושמי"
(זכריה ב')

פרשת מקץ - שבת הלוכה

בכל שמונת ימי חנוכה,
גומרים את ההלל בברכה
ואין אומרים תחנון.

א אחרי הודיע אלוקים אותך את כל זאת
אין זבון וחכם כמורך"
מסתבר, שגם פרעה הבין, כי אדם שיש בו יראת-שמים
ודעת-אלוקים, הנהו גם נבון וחכם ו"מדינאי" משובח...
(בשם גדולי המוסר)
ב "ואל שדי יתן לכם רחמים" (מ"ג י"ד)
הרוצה שאחרים ירחמו עליו, עליו גם כן לרחם על אחרים.
ואמרו חז"ל: כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן
השמים. זה שאמר יעקב לבניו: ואל שדי יתן לכם רחמים
לפני האיש - לפני שהשם יתן לאיש רחמים - יתן לכם מידת
הרחמים, שתרחמו על אחרים ואז גם האיש ירחם עליכם
וישלח לכם את אחיכם.
ג מידה כנגד מידה
האחים גרמו ליעקב לקרוע בגדיו כשהבין שיוסף "טרוף
טרוף", "ויקרא יעקב שמלתיו". הקב"ה שילם לאחים
מידה כנגד מידה, כשבאו אל יוסף לאחר שנודע על דבר
הימצאות הגביע אצל בנימין, "ויקרא, שמלתם".
ומי גרם לאחים לקרוע שמלותם?

מענייני הפרשה:
← יוסף פותר את חלומותיו של פרעה ועולה לגדולה
בארץ מצרים.
← יוסף נושא לאישה את אסנת בת דינה, אשר יולדת
לו שני בנים: אפרים ומנשה.
← לאחר שעברו שבע שנות השובע, הגיעו שנות הרעב
כפי שניבא יוסף.
← עשרת אחי יוסף באו מצרימה לשבור אוכל.
← יוסף הכירם והם לא הכירוהו. הוא דורש מהם
להביא את בנימין.
← האחים סיפרו ליעקב על הקורות אותם, יעקב
מסרב לשלוח את בנימין.
← יוסף מקבל את אחיו בכבוד רב ומסדר להם
משתה כיד המלך.
← הבחינה והניסיון בגביע.
ד "ידיה מקץ שנתיים ימים" (מ"א א')

א. יוסף - הקב"ה נפרע ממנו על ידי הושע שקרע בגדיו:
ב. מנשה בן יוסף, שרדף אחריהם - הקב"ה נפרע ממנו
שקרע את שבטו משני עברי נהר הירדן שנאמר: "ונקח,
את-ארצם, ונתנה לנחלה, לראובן ולגדי ולנחשי שבט המנשי"
ג. בנימין - הקב"ה נפרע ממנו על ידי מרדכי היהודי:
"ויקרא מרדכי את-בגדיו"
ד "יירצוהו מן הבור ויגלה ויחלף ויחלף שמלתיו"
(ומתוק האור) בתחילה "יורצוהו ברבים, ולאחר כתוב
ויגלה ויחלף וזה לשון **יחיד**. מבאר הישער בת רבים'
שמתגלה רשעות עבדי פרעה. שר המשקים הוריד מערכו
של יוסף ודיבר בגנותו שכתוב וישם אתנו נער עברי עבד לשר
הטבחים ועל דרך זו עבדיו הוציאוהו מן הבור ואמרו רוח אל
המלך, כפי שאתה עם הזקן והלכלוך שעליך. אמר להם חכו
רגע ויגלה ויחלף שמלתיו הם הריצוהו והוא ייגלח. מי
גילח אותו? בשם תלמידי הארי אמרו אותו מלאך שלימדהו
שבעים לשון, הוא גם גילחו ורחצו! (ב. בר דיין הי"ו)

ויהי מקץ - כאשר מגיע קיצו של אדם ועליו לתת דין
וחשבון בעולם העליון, אזי **"שנתיים ימים"** - שנים הרבה
נחשבות לימים מספר. כי מובאים בחשבון רק הימים
שבהם עשה ופעל משהו בתורה, בתפילה וביהדות. וממילא
"ופרעה" - מתגלה (מלשון פרעה אהרן) - **"כי חולם"** - שכל החיים
עלי אדמות לא היו אלא חלום.
"ויירצוהו מן הבור..."
מי הריץ את יוסף מן הבור? המילה נירצוהו חסרה האות
וא"ו. ואומר בזוהר הקדוש (בראשית, קצ"ה): "וירצוהו
חסר וא"ו, ומאן איהו? דא קב"ה, בגין דהא לית מאן
דאסיר ופתח בר קב"ה". כלומר נירצוהו חסרה אות וא"ו.
הקב"ה הריץ את יוסף מן הבור. לפי שאין מי שיאסור
ויתיר מבית האסורים חוץ מהקב"ה. זה שאנו אומרים
בכל יום: "מכלכל חיים... מחייה מתים, רופא חולים
ומתיר אסורים".

פינת הניבים והפתגמים
חפש בגרות = השתדל מאוד למצוא דבר-מה.
זוגמה: אהדים מדידי מחפשים בגרות מסמכים
המעידים על היותם זכאים לגמולי השתלמות.
מקור: והינה בעת ההיא, אֶחָפֵשׂ אֶת-יְרוּשָׁלַם בְּגִרּוֹת
[צפניה א'ב]. (ניבונוכו)

"שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אותו"
פעמים נזכרה לשון **לאמר**: "שמעתי עליך **לאמר**",
ובתשובת יוסף: "ויען יוסף את פרעה **לאמר** בלעדי"
(פסוק ט"ו). ההסבר הוא: ביקש פרעה להקניט את יוסף
ואמר לו: שמעתי עליך שחשוד אתה על העריות שעליהן
דרשו: **לאמר** - זה גילוי עריות (סנהדרין נ"ט), וכיצד זה
מגלה אתה פשרן של חלומות? על דברים אלו השיבו
יוסף: לאמר בלעדי - חטא זה - רחוק הוא ממני ואין
בכוחי לפתור חלומות אלא **בזכות יראת ה' שלי**:
האלוקים יענה את שלום פרעה. (מרגניתא דר' מאיר)

העלון טעון גניזה
במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.
הסירו ממשול מדרך עמי!
אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.

**בכל דור ודור הקב"ה עושה לנו ניסים
כפי שטענה לאבותינו** (מסכת מגילה י"א)

בכל יום ויום בתפילת שחרית אנו אומרים פסוק זה:
"וַאֲנִי-גַם-זֹאת בְּהִיּוֹתִים בְּאֶרֶץ אֲרִיבִים, לֹא מֵאֲסִתִּים
וְלֹא גַעְלָתִים לְכַלְתֵּם לְהַפְרֵ בְרִיתִי, אֲתֵם: כִּי אֲנִי ה' **אֱלֹהֵיכֶם**". (ויקרא, כ"ו, מ"ד).
לא-מֵאֲסִתִּים - בימי הכשדים, שהעמדתי להם את
דניאל, חנניה, מישאל ועזריה.
ולא-גַעְלָתִים - בימי היוונים שהעמדתי להם שמעון
הצדיק, וחשמונאי ובניו ומתתיהו כהן גדול.
לְכַלְתֵּם - בימי המן, שהעמדתי להם מרדכי ואסתר.
לְהַפְרֵ בְרִיתִי, אֲתֵם - בימי הרומיים, שהעמדתי להם
בית רבי (יהודה הנשיא) וחכמי הדורות.
כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם - לעתיד לבא, שאין כל אומה ולשון
יכולה לשלוט בהם.

**יהי רצון מלפני אלוקי השמים שנוכה להקיץ מהחלום
הרע העובר לנו עינינו מידי יום, ונוכה לראות רק
שנים טובות של שובע, שלווה ושפע בעולם. שנוכה,
בעז"ה, להיות נוכחים בחנוכה המזבח של הבית
השלישי, ובשיבת מלך המשיח מזורע דוד המלך, ע"ה.**

**"בניך כשתילי זתים" - חינוך
חינוך בחנוכה**

את כל שנות הגלות עברנו על הר הכסוף הזה. בגלויות
הקשות ביותר הדלקנו נר חנוכה, ובאופן של "מוסיף
והולד". לפעמים בתוך הבית בגלל "שעת הסכנה", עליה
אמרו חז"ל: מניחה על שולחנו ודיו. וברוך ה' - מכח
החזקת העמדה הזו, זכינו לשוב לארץ, ושוב אנו יכולים
להדליק בפתח הפונה לרשות הרבים ולפרסם את הנס.
זו הדרך בחינוך הטהור. קודם כל, ההתרכזות הפנימית,
ההקרנה הפנימית. התוכן של התורה, ערכיה, מידותיה,
מצוותיה, לכשנלעצמו; לא כמענה למשהו ולא לשם משהו
שמחוץ לה. אטמוספירה תורנית, יהודית, "חממה".
בשביל זה צריך המחנך עצמו להיות ככה כמה שיותר:
מתבונן קודם בעצמו במה שמלמד, קשור לכך, חי את זה,
מרגיש, מבין ושמה בכך. מתוך כך - הדיון עם הילדים,
יצירת האווירה; בלימוד, בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן, בְּעִרְוֹת,
באווירה של רצון טוב, בקיום ויישום, בשמחה של מצוה
ושייכות לדברים. כך מגלים את פך השמן הטהור, הפנימי,
הגנוז בכל ילד מישראל.
אחר כך, התגלות הכח הזה על כל מרחב החיים. על
ההתייחסות למציאות הסובבת ולשאלות השעה.

**ברכה והצלחה ופרנסה טובה
לשבתאי ושירה מוסיא הי"ו**
שתרמו לסעודה הרביעית בלוי"ן. זכות
השיעור של מרן **עובדיה יוסף שליט"א**
שיזכו בבריאות ובפרנסה טובה,
אריכות ימים ושנים ה' ישלם
שכרם. זיווג הגון **לאייל** בן שרה הי"ו.
לאלון בן שרה הי"ו. **לאופיר** בן שרה הי"ו
וזרע בר קיימא **לאביבית** בת שרה מנב"ת

צרכי נוחה - אלה האיוונות
הרצאה בנושא: **סגולות טובות
ומודעות לתזונה נכונה**
מלווה בשקפים מדהימים,
מפי המרצה: **אליאב אזולאי הי"ו**
תתקיים אי"ה ביום ראשון (נר חמישי של
חנוכה) כ"ט כסלו תשע"ב ב- 19:30,
בבית הכנסת **"אוהל מועד"**
(מאחורי מאפיית דהר) הנשיאים 3 - יבנה
כל הנשים מוזמנות

רפואה שלימה
לאליס טובול
בת שמחה
קב"ה ישלח
מזור ומרפא
לרנ"ב אבריה
ושש"ה גידיה.
שתחזור לאיתנה
ותזכה לשנים
רבות וטובות.

"קול שון וקול אנה, קול חתן וקול לב"
מזל טוב ואיחולים לבביים
יהודי ודורית אהרני הי"ו
שישון ויזאבל באסל הי"ו
לנישואי **אלעד** עם **עוד-אסתר** מנב"ת
יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל
ויעלה הקשר יפה לבנין עדי עד ויזכו
להמשיך את מסורת הבית המפואר.
"ענני הגפן בענני הגפן דבר נאה ומתקבל"

פרכות ואיוונות
לאסתר ויעקב סירי
להולדת **דב** בן מנב"ת
יה"ר שתגדל כאימותנו
הקדושות שרה רבקה
רחל ולאה, תזכו לחופתה
שתצליח בכל דרכיה
ומעשיה ותרו
נחת ושלווה
מכל יוצאי חלציהם.

"קול שון וקול אנה, קול חתן וקול לב"
מזל טוב ואיחולים לבביים
מרדכי והנה מוסיא הי"ו
רבקה בואנישי מנב"ת
לנישואי **יהודה** עם **מוריה** מנב"ת
יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל
ויעלה הקשר יפה לבנין עדי עד ויזכו
להמשיך את מסורת הבית המפואר.
"ענני הגפן בענני הגפן דבר נאה ומתקבל"

בריאות והחלמה איתנה:
רחמים יצחק-פור בן מרים הי"ו
ציון נאמן בן מרים הי"ו
משה נאמן בן מרים הי"ו
מרדכי יעקובי בן ציפורה הי"ו
אברהם נאמן בן מרים הי"ו
ישראל פרגי רפאל בן מרים הי"ו
יוסף חיים גאלי בן ג'מו הי"ו
שרה מיארה בת חנה מנב"ת
מיכל בת מינה מנב"ת
לכל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

לעיני האשה הצדקת
**חנה
אמונה**
בת יהודה וגיאני ז"ל
שנפטרה כח' כסלו,
(השבת)
פקידת שנתה)
שתמליץ טוב בעד
כל ילדיה וצאצאיה.

דרכי ה' ישרה באבאי הי"ו
להולדת **דב** בן מנב"ת
יה"ר שתגדל כאימותנו
הקדושות שרה רבקה רחל
ולאה, תזכו לחופתה שתצליח
בכל דרכיה ומעשיה. וברכה
והצלחה ליוסף **ואהובה באבאי**
ולרב מתתיהו ורות הגרי הי"ו
שירונו נחת מכל יוצאי חלציהם.

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמת:

רחל מטודי בת מרסל ז"ל
שמחה בר-דיין בת עזיזה ז"ל
רבקה יעקובי בת פרי ז"ל
עטייה בן חנה חגי'אג' ז"ל
חנה (נורו) נאמן בת חנוס ואהרון ז"ל
דיאמנטה חגי'א בת רג'ילה ז"ל
שרה נאמן בת מזל ז"ל

שמואל דוידי בן שרה ויוסף ז"ל
שמואל מוסיא בן רבקה ודניאל ז"ל
אליהו רחמני בן מסעודה ז"ל
ניסים נסימי בן ביבי ז"ל
שלום נביאן בן טוטי ז"ל
מתי (מעטוק) כלפון ז"ל בן יפה שתחיה
סעדה סויסה בת איזה ז"ל

לע"נ **מרדכי לארי ז"ל**
בן שלמה ושרה הי"ו
נלב"ע י"ד טבת תשנ"א ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ **בבאי מוסיא** בן אברהם וזליכה ז"ל
נלב"ע ערב שבת קודש פרשת יתרו
כ' שבט תשנ"ו ת.נ.צ.ב.ה.

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

הלכות חנוכה בשבת ומוצ"ש

א. פשט המנהג להדליק במוצאי שבת, נר חנוכה בבית הכנסת, קודם שהשליח צבור מבדיל על הכוס, אבל המבדיל בביתו, להוציא את בני ביתו ידי חובתו יש לו להקדים הבדלה לפני הדלקת נר חנוכה.

ב. הנוהגים בכל מוצאי שבת שלא לעשות מלאכה עד שיעור שעה וחומש, כשיטת רבינו תם, ומרן השלחן ערוך, גם במוצאי שבת חנוכה לא ישנו מנהגם, בדבר הדלקת נרות חנוכה, שאין זו סתם חומרא בעלמא, אלא חובה קדושה לכל ראי ה' וחושבי שמו, בהיות שהרבה מאוד מרבתינו הראשונים סוברים להלכה כדעת רבינו תם בזה, וכן הרבה מגדולי האחרונים, והמחמיר בזה ישא ברכה מאת ה'.

ג. אין מברכים בהבדלה "בורא מאורי האש" על נר חנוכה, שאין מברכין על הנר עד שיאותרו לאורו, ובשמן הזה שמדליקים בפנים, ואין לו נר אחר, יש אומרים שאפשר להקל לברך בורא מאורי האש על נר חנוכה, בשעת הדחק.

ד. תמיד בחנוכה אנו קוראים בפרשת - "מקץ". בסוף פרשת "מקץ" נכתבו מספר התיבות (המילים) בפרשה 2025. המילה נר בגימטריא 250 כפול שמונת ימי חנוכה נקבל 2000 נוסף את היום שבו נחוג את חג החנוכה כה' (25) בכסלו נקבל יחד 2025, (כמנין התיבות בפרשה).

יהי רצון שבזכות הדלקת נרות החנוכה נזכה בקרוב להדליק נרות בחצרות קדשך - בבית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימנו, אמן כן יהי רצון.

דין בן או בת נשואים המתארחים אצל הוריהם, ודין המתארח בבית מלון

כתב מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א, שכן או בת נשואים, המתארחים אצל הוריהם, אינם צריכים להשתתף כלל בהוצאות השמן והפתילות, משום שהן נחשבים ממש כבני הבית, ויוצאים ידי חובה בהדלקת הנרות של בעל הבית. ומכל מקום כתב הגאון רבי דוד יוסף שליט"א, שאף באופן כזה נכון להחמיר להשתתף בהוצאות השמן והפתילות.

ומובן שכל זה הוא למנהג הספרדים ש"מצות נר, איש וביתו", אבל למנהג האשכנזים, רשאי הבן או החתן לכוון שלא לצאת ידי חובתו בהדלקת הנרות של בעל הבית, ואף אם ירצה לברך בעצמו, רשאי.

המתארח בבית מלון שבו חדרים לאורחים בלבד, ואין זה ביתו של בעל הבית (ואין מדליקים עליו בביתו כאמור לעיל), צריך להדליק נרות חנוכה בחדרו שבמלון, ומברך על הדלקתו.

סגולות לחג החנוכה

ליד הנרות לומר את הפסוק - "ויהי נעם ה' עלינו..." (תהילים צ', י"ז), ואת כל פרק צ"א, "יושב בסתר עליון", שבע פעמים בקול ופעם שמינית בשקט.

ליד החנוכיה לומר את מזמור ס"ז בתהילים "למנצח בנגינות", סגולה לרפואה.

ביום השמיני - סגולה להיפקד בילדים. פשוט לבקש: "בזכות שמן הזית הזה, שיהיו בני כשתילי זיתים סביב לשולחני".

הבטה בנרות - סגולה לזיכרון, בעיקר נרות משמן זית. יש לקבל את השבתות של חנוכה קצת לפני הזמן, סגולה להמשך שנה טובה.

לאחר הדלקת הנרות לתת צדקה ולבקש: "בזכות הצדקה הזאת תפגיש אותי במהרה עם הזיווג הראוי לי משורש נשמת, בלי עיכובים, בבהירות ובמהירות"... או כל בקשה אחרת.

לא להתבייש, זהו חג הניסים, לבקש מהקב"ה שיעשה לנו את הנס המיוחל. שנזכה כולנו במהרה לאורו, ולהזמנות בקרוב.

"מכל מלמד" השכלתי..."

הלכות חנוכה המרומזות בפרשת הנשיאים (רבי נתן איבשיץ זצוק"ל)

בפרשת הנשיאים ישנו פסוק החוזר על עצמו אצל כל הנשיאים: "כָּף אַחַת עֲשָׂה זָהָב, מְלֶאָה קִטְרֹת", בו מרומזים הלכות חנוכה: כָּף - ר"ת: פְּחוּת ב' : היינו, להניח הנרות פחות מכ' = 20 אמות.

אַחַת - ר"ת: א' ת' תמנה: כלומר: תמנה מא' עד ח' נרות בבית הילל, שהולך ומוסיף נר בכל יום.

עֲשָׂה - ר"ת: עַד שתכלה רָגַל הַשּׁוֹק: שמותרת ההדלקה בברכה, כל עוד שיש אנשים שיראו.

זָהָב - ר"ת: זָמְנו בֵּין השמשות: מלכתחילה זמן תחילת חיוב ההדלקה, הינו: בין השמשות.

מְלֶאָה - ר"ת: מְצוּוה להדליק אצל הפתח: כלומר, בבתיים הפונים לרשות הרבים, ידליק ליד הפתח.

קִטְרֹת - ר"ת: קָרוב טַפַּח רֹחַב תְּדַלֵּק: דהיינו, להדליק בטפח הסמוך לפתח.

מדוע גומרים ההלל בחנוכה?

א. חנוכה מקבל הארה מחג הסוכות. כשם שבסוכות גומרים ההלל בכל יום, כך בחנוכה.

ב. כל יום נבדל מחברו במספר הנרות שלו, וכאילו התרחש בו נס מחדש.

ג. בכל יום קוראים קורבן של נשיא אחר, וביום שהיה הנשיא מקריב - היה גומר את ההלל.

ד. הלל = א-ד-י = 65 לומר לך: היכן שיש אדנות - יש מקום להודות ולהלל.

רפואה אלטרנטיבית

הנס נעשה בשמן ונוהגים לאכול מאכלים שונים המטוגנים בשמן כמו: סופגניה, לביבות, תפוח אדמה ועוד. על סופגניות ואפילו חתיכה קטנה מברכים ברכת "בורא מיני מזונות", ואם אכלנו לפחות חצי סופגניה מברכים "על המחיה" בסוף. לביבות מתפ"א מגוררות מברכים "פרי האדמה", ובסוף "בורא נפשות".

מה השמן הכי טוב לבישול? כאשר משתמשים בשמנים צמחיים לבישול מומלץ לבחור בשמן קנולה ובשמן זית, שעמידים בטמפרטורות גבוהות יותר משמנים רב בלתי-רוויים אחרים, כמו שמן סויה למשל.

מה השמן הכי טוב לטיגון? לטיגון עמוק מומלץ להשתמש בשמן תירס או בשמן כותנה, בשל הרכב חומצות השומן שלהם, המאפשר טמפרטורת טיגון גבוהה וממושכת לפני שמתרחשים תהליכי החמצון הפוגעים בתכונות השמן. לעומת זאת, שמן סויה ממש לא מומלץ לטיגון, בגלל התכולה הגבוהה יחסית של חומצות שומן רב בלתי-רוויים בו שחשופה לחמצון מהיר.

באופן כללי - לטיגון מומלץ להשתמש בשמן לא משומש. אם משתמשים בשמן שימוש חוזר, כדאי להרחיק חלקיקים של שאריות מטוגנות על ידי סינונו של השמן. לטיגון שטוח ומהיר, כמו של חביתה, אין בעיה להשתמש בשמן זית כתיית, אבל לא כדאי להשתמש בשמן זית לטיגון עמוק.

" ואבותינו סיפרו לנו "

בדביקות ובהתלהבות: "להדליק נר חנוכה... שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה... שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה"... הוא מגביה את קומתו, ומדליק את הנר. עד מהרה נאחזת השלהבת בפתילה הטבולה בשמן-הזית. ואז נשמע קולו של רבי יונה בהתלהבות ובהתרגשות של שמחה: "מעוז צור ישועתי, לך נאה לשבח"... בתוך רגעים פורצים כולם בריקוד נלהב ונרגש למעגל השמחה. שלהבת של אמונה ותקווה ניצתה בלבבות, וקול השירה הדהד למרחקים. כל שמונת ימי חנוכה דלקו הנרות בבית המדרש, מנצחים בעוז את החשכה וממלאים את הלבבות באמונה ובשמחה כמימים ימימה.

למות מדאגה

למלך המצרי נמאס מהקיסרונים של הקאדי המוסלמי על רופאו האישי, הרמב"ם. הקאדי התפאר בידיעותיו, ואמר שהוא רופא גדול מן הרמב"ם. המלך החליט לבסוף לבצע תחרות בין השניים, ובכך לבחון מי רופא גדול יותר. "עליכם לרקוח רעל, וכל אחד מכם ישקה את רעהו. אח"כ רוצו לבתיכם וריקחו תרופה. מי שינצל הינו רופא גדול יותר, מי שימות... ימות." הקאדי רץ לרקוח רעל.

הרמב"ם אמר בליבו: "אני רופא ומתפקידי להוסיף חיים לבני אדם, ולא לחפש נוסחאות להמיתם...". ביום המיועד ניצבו הרמב"ם והקאדי לפני המלך. הגיש הקאדי את הרעל בפני הרמב"ם, ואילו הרמב"ם שפך מיץ תפוזים טבעי לתוך כוסו של הקאדי.

"שתו" פקד המלך. השניים שתו. הרמב"ם אץ רץ לביתו, ורקח לעצמו תרופה שתמנע את השפעת הרעל. ואכן השפעתו חלפה, חיש מהר.

הקאדי, אף הוא, רץ לביתו, נבוך מאד מטעמו של "הרעל". רקח לעצמו הקאדי תרופות לאין קץ. ושתה ושתה. החרדה מילאה את ליבו. "הרעל" המשונה הזה הדיר את מנוחתו. אחרי חודש ימים פגש בו הרמב"ם והנה הקאדי גדול המימדים, לא שקל יותר מ-50 ק"ג.

"תאכל לחם ושתה חלב" יעץ לו הרמב"ם. הקאדי שסבור היה כי הרמב"ם רוקם מזימה להמיתו גזר על עצמו תענית מלחם וחלב. אחרי שבוע פגשו הרמב"ם ומשקלו של הקאדי לא יותר מ-38 ק"ג. "תאכל בשר כבש" יעץ הרמב"ם. והקאדי גזר על עצמו לא לאכול בשר כבש, פן הרעל יגרום לו למות במהרה.

יומיים אח"כ שכב הקאדי חולני ושדוף במיטתו. הרמב"ם בא לבקרו ושאל: "איזה רעל רקחת לך?". "זה לא היה רעל" השיב הרמב"ם, "זה היה מיץ תפוזים..." הקאדי שמע את התשובה ומת מהתקף לב. המלך הזעיק את הרמב"ם והתעניין: "אמור לי רופאי האישי, איזה רעל מתוחכם רקחת, שהצליח להמית את הקאדי אט אט...?".

השיב הרמב"ם: "אני רופא של חיים. נתתי לו מיץ תפוזים טבעי".

"אם כן" שאל המלך "כיצד מת הקאדי?".

"הוא מת מדאגה" השיב הרמב"ם "פשוט מת מדאגה".

הרבה מיץ תפוזים טבעי טוב משקה אותנו אבינו שבשמים, ואנחנו טועים לחשוב, שחלילה זה רעל. וכשם שלא עלתה לרגזן רגזנותו, לא עלתה לדאגן אלא דאגנותו. והכל לטובה. חבל לדאוג.

תלאות קשות ידעו יהודי ירושלים העתיקה בתקופת ההפגזות מצד הלגיון הירדני. כאשר נורו היריות הראשונות על ידי צלפי האויב, ומספר יהודים נפגעו - החליט שלטון המנדט הבריטי לסגור את השער הגובל בין הרובע היהודי ובין ה'ביטראק' - השוק הערבי, שבו נהגו היהודים לערוך את קניותיהם.

בפתע פתאום מצאו התושבים את עצמם מנותקים מן העולם החיצון. אומנם בתחילה היה קיים קשר בין הרובע ובין ירושלים החדשה כאשר בחסות המשטרה הבריטית הגיע מדי יום רכב משוריין ובו אספקת מזון, ולעתים נדירות ניאותרים להעביר אנשים מהכא. אך לא פעם אירע, ובהעדר ליווי לא הגיע הרכב המשוריין במשך כמה ימים. אפילו השוטרים הבריטיים פחדו מפני הצלפים הירדנים ולא הרהיבו עוז להתקרב אל הרובע הנצור.

עקב התקפות חוזרות ונשנות על הרכב המשוריין, השתבשה אספקת המזון ושאר המצרכים הבסיסיים. ראו תושבי הרובע כי רעב בא בגבולם, עוללים מבקשים לחם ואין - פרצו את החנויות שהיו עד לא מזמן בבעלות שכניהם הערביים ורוקנו אותם מתכולתם. קמח, סוכר, קטניות, שמן זית, שמן שומשמין וכל הראוי למאכל.

לפי שעה היה בזה משום הצלה פורתא. אולם המלחמה המשיכה להתנהל בעוז, המזון האחרון תם מן החנויות הפרוצות, והמחסור שב להכות ללא רחם. לוח השנה מראה כי חג החנוכה קרב ובא, אך בימי מלחמה אלו מי חושב בכלל על הדלקת נרות? אם נותרו אי אלו טיפות שמן בבית, משמשים הם כדי לתבל את פרוסת הלחם.

איש יהודי היה ברובע מחסידי ברסלב, ושמו רבי יונה לב. בתוך כל האנדרלמוסיה ששררה, שמר על 'נר התמיד' שדלק בבית הכנסת של ברסלב כעל בבת עינו.

כשאזל השמן מבית המדרש, המשיך להדליקו מן השמן שהביא מביתו. וכי מילתא זוטרתי היא: הלא כך אומר רבינו: "על ידי נר תמיד הדולק בשמן זית, ניצולין מגזרת שמד". עתה יש לו לרבי יונה משימה כפולה: הן חנוכה מתקרב, האם לא ידלוק אפילו נר חנוכה אחד ברובע, חלילה! התייסר מעצם המחשבה.

במסירות נפש של ממש, חסך מפיו ומפיות בני ביתו את טיפות השמן שהגיש, והצניע אותן בכלי שייחד לכך, מבלי לשתף איש בסודו הגדול.

ובינתיים ממשיכים פגזי האויב להרעיש יומם ולילה. בתי שלמים קורסים, וגם בית-המדרש של חסידי ברסלב של רבי ניסן התמוטט באחת ההפגזות והפך לתל חרבות. הוא הועבר אל שכונת בתי מחסה, ומאז הפך למרכז הרוחני של תושבי הרובע הנצור; כל מי שרצה לשאוב שמחה ואמונה בימים טרופים אלו, הגיע אליו.

ליל כ"ה בכסלו, אנשים שולפים בתוגת-מה את חנוכיותיהם ומניחים אותן ריקות בחלונותיהם ובפתחיהם. ואילו רבי יונה רץ בחדווה אל המקווה הקרה, לטהר עצמו לקראת המצווה הגדולה. לאחר מכן הוא מוציא את חנוכיית בית-המדרש מן הארון, ומעמיד אותה ליד החלון הפונה אל רחבת בתי-מחסה.

תפילת ערבית מסתיימת, המתפללים פונים אל היציאה כדי ללכת לבתיהם, ודוק של עצב מכסה את פניהם. אך רבי יונה, פניו זורחות כפני חמה; בקול גדול מכריז הוא: "עמידו ונקיים מצוות נר חנוכה...!"

הכל מסבים פניהם לעברו בתמיהה עצומה, ובעודם משתהים שולף רבי יונה מתחת לארון הקודש את צנצנת השמן ויוצק מתוכה בדחילו ורחימו אל תוך הבזיכים.

אחר, פונה הוא אל זקן המתפללים, החסיד רבי אברהם שטרנהרץ, ומכבד אותו בהדלקת הנר. נהרה של שמחה פושת על פני כולם. רבי אברהם מברך בעיניים עצומות,

אם יש ברשותכם סיפור מרגש בעל משמעות

הטומן בתוכו דברי מוסר, הנהגות או חוכמת חיים,

אנא העבירו למערכת העלון. טל': 054-9151601

או בדואר אלקטרוני: avi.musai@siemens.com